

ЗАМЕТКА

Розширення ареалу польової миші, *Apodemus agrarius* (Mammalia), у басейні Сіверського Дінця [Expansion of *Apodemus agrarius* (Mammalia) Distributional Range in the Siversky Donets Basin]. — Вид *Apodemus agrarius* Pallas, 1771 поширений в Україні у північних регіонах, і межу його поширення проводять по межі Лісостепу і Степу. На сході України, як і в інших регіонах, характерними є вигини меж ареалів лісових видів вздовж русел великих річок, долинами яких вони проникають на південь далі, ніж по межиріччям (Сокур, 1960). До останнього часу вважалося, що на сході України вид поширений на південь і схід не далі південного сходу Харківщини та суміжних районів Донеччини і Луганщини (Наглов та ін., 2003). Найзаглибленішими у степову зону є знахідки цього виду в Кременських лісах (Кондратенко, Загороднюк, 2006). Останнім часом проявилася тенденція до розширення меж ареалів багатьох видів, що характерні для лісової та лісостепової зон, вниз за течією Дінця. Це, зокрема, встановлено для крота, нориці лісової, куніци лісової тощо. Подібне явище виявлено автором і для миші польової, *A. agrarius*. Восени 2005 р. в Лутугинську районну санепідемстанцію місцевий житель доставив екземпляр миші, нетиповий щодо видів місцевої фауни, зловлений ним на садибі у дачному селищі поблизу м. Лутугине. Цей факт непокоїв мешканців дачного селища, які спостерігали масову появу нового виду мишей, які розплодилися того року у значній кількості. Знахідка спочатку не була ідентифікована, оскільки цей вид не відомий для місцевих фахівців. Зразок мав характерне забарвлення: рудувато-коричневий колір хутра спини та яскраво виражену темну смугу вздовж хребта; довжина тіла приблизно 115 мм, хвоста — до 80% довжини тіла. У подальшому з'ясовано, що за всіма ознаками цей зразок відповідає виду *Apodemus agrarius*, відомому з суміжних районів Харківщини, що підтверджено при перегляді колекцій Зоологічного музею ННПМ. Ще одна знахідка виду зроблена автором 12.11.06 в окол. с. Дронівка (заплава Дінця), що на межі Донеччини і Луганщини. Знахідка виду в окол. Лутугине віддалена від найближчих відомих знахідок виду в Кременній (окол. оз. Клішня, 1994—1996 рр.) на 100—110 км. Отже, вид просувався на південний схід вздовж долини Дінця зі швидкістю близько 10 км/рік, що відповідає темпам розселення в заплаві рудої нориці (~ 5 км/рік) та крота (~ 15 км/рік) (Коробченко, 2008). Важливо зазначити, що з поширенням польової миші пов'язано поширення такого зоонозу, як лептоспіроз серогрупи *Ротона* (Наглов та ін., 2001). Це може свідчити не лише про зміни фауністичних комплексів, але й зміни загального спектру природно-вогнищевих інфекцій, характерного для Луганщини (Коробченко, 2006). Причинами розселення видів лісового та лісостепового фауністичних ядер можуть бути загальні зміни рослинності та збільшення вологості, викликані антропогенною трансформацією екосистем регіону. — **М. Коробченко** (Луганський національний університет, aquamarine@ukr.net).